

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 304/2018-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. júna 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Markom Parom, advokátska kancelária, Šancová 48, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tost 6/2018 a jeho uznesením zo 14. marca 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. mája 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tost 6/2018 a jeho uznesením zo 14. marca 2018. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 21. mája 2018.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok (ďalej len „špecializovaný súd“) sp. zn. PK-1 T 10/2012 z 28. mája 2013 bol sťažovateľ uznaný za vinného zo spáchania v bode (1) zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona, v bode (3) zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a) a ods. 4 písm. b) Trestného zákona, v bode (4) obzvlášť závažného zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) a ods. 4 písm. c) Trestného zákona, v bode (7) zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a) a ods. 4 písm. b) Trestného zákona a v bode (8) zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 a ods. 4 písm. b) Trestného zákona na skutkovom základe konštatovanom v rozsudku. Bol mu za to uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 20 rokov so zaradením na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia. Bol mu tiež uložený ochranný dohľad na 3 roky a vyslovilo sa zhabanie viacerých vecí. Napokon bol zaviazaný nahradiť škodu viacerým poškodeným.

3. Na základe odvolania sťažovateľa rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 4 To 7/2013 z 13. mája 2014 bol rozsudok špecializovaného súdu vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu zrušený a na nezmenenom skutkovom základe mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 14 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

4. V súčasnosti je sťažovateľ vo výkone trestu na základe už uvedených právoplatných rozsudkov.

5. Návrhom z 10. júla 2017 sa sťažovateľ domáhal na špecializovanom súde povolenia obnovy konania.

Uznesením špecializovaného súdu sp. zn. PK-2 Nt 2/2017 z 29. novembra 2017 bol návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania zamietnutý s tým, že neboli zistené podmienky obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku.

Uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tost 6/2018 zo 14. marca 2018 bola sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu špecializovaného súdu zamietnutá ako nedôvodná. Uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 23. mája 2018 (správne má byť zrejme 23. marca

2018, pozn.) a jeho obhajcovi 28. mája 2018 (správne má byť zrejme 28. marca 2018, pozn.).

6. Namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy odôvodňuje sťažovateľ neprípustnou aplikáciou a výkladom príslušných podmienok obnovy konania, písomným vyhotovením uznesenia špecializovaného súdu v rozpore s jeho vyhláseným znením (pričom uznesením najvyššieho súdu ani jemu predchádzajúcim konaním nedošlo k náprave tohto stavu), absenciou relevantného odôvodnenia [špecializovaný súd sa odmietol zaoberať argumentáciou sťažovateľa založenou na rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) vo veci Pello proti Estónsku s odôvodnením, že rozhodnutie je v anglickom jazyku, no súdne konanie sa vedie a dôkazy sa predkladajú v slovenskom jazyku].

Sťažovateľ ďalej poukazuje na to, že:

Najvyšší súd vo svojom uznesení došiel (okrem iného) k záveru, že výsluch svedka [REDAKOVANÉ] nie je nová, súdom dosiaľ neznáma skutočnosť, ktorá by mohla sama osebe alebo v spojení s inými skutočnosťami a dôkazmi odôvodniť iné rozhodnutie o vine a treste, pričom nálezy ústavného súdu, na ktoré sťažovateľ poukazuje, nemožno použiť, lebo jeden z nich sa týka prípadu spolupáchateľstva.

V rozpore s ustálenou súdnou praxou, ako aj nálezom ústavného súdu č. k. III. ÚS 406/2014-98 špecializovaný súd konštatoval spoľahlivé preukázanie viny sťažovateľa, neprístupoval k otázke obnovy konania nezaujato a vôbec sa nezaoberal možnosťou nového dôkazu (výsluchu svedka [REDAKOVANÉ]) aj v spojení s inými dôkazmi a skutočnosťami, ktoré bez [REDAKOVANÉ] výpovede nemohli v pôvodnom konaní privodiť priaznivejšie rozhodnutie v prospech sťažovateľa. Písomné vyhotovenie uznesenia špecializovaného súdu navyše nezodpovedá obsahovo ústne vyhlásenému uzneseniu.

Najvyšší súd uvedené pochybenia nenapravil a arbitrárne konštatoval, že Trestný poriadok nevyžaduje, aby obsah písomného odôvodnenia bol totožný s obsahom zvukového záznamu. Uznesenie najvyššieho súdu pritom neobsahuje jedinú zmienku o tom, prečo by

výsluch [REDAKOVANÉ], priameho svedka, ktorý bol v čase konania pred špecializovaným súdom na úteku, nemohol privodiť priaznivejšie rozhodnutie.

Čo sa týka okolnosti, že výpoveď svedka [REDAKOVANÉ] bola na špecializovanom súde prečítaná, je potrebné uviesť, že táto výpoveď sa týkala skutku, za ktorý sťažovateľ nebol obžalovaný, čo znamená, že vo vzťahu k osobe sťažovateľa a skutkov kladených mu za vinu ide o nový dôkaz.

Špecializovaný súd výpoveď svedka [REDAKOVANÉ] nepovažoval za „už vykonanú“, priznal jej povahu nového dôkazu, vo svojom uznesení (verejne vyhlásenom a následne odlišne zachytenom v písomnej podobe) však konštatoval vinu sťažovateľa, nerešpektoval princíp prezumpcie neviny a v rozpore so zásadou *in dubio pro reo* sa nezaoberal otázkou, či výpoveď svedka [REDAKOVANÉ] mohla alebo nemohla privodiť pre sťažovateľa priaznivejšie rozhodnutie.

Európsky súd pre ľudské práva v prípade Pello proti Estónsku konštatoval nezlučiteľnosť odmietnutia výsluchu priameho svedka s čl. 6 dohovoru. Pri priamych svedkoch sa prezumuje ich vedomosť o žalovanom skutku a možnosť poskytnúť relevantné údaje o vine či nevine obžalovaného. Nie je pochopiteľné, prečo sa všeobecné súdy touto časťou argumentácie nezaoberali, a to o to viac, že špecializovaný súd na uvedené rozhodnutie ESĽP neprihliadal len z dôvodu, že je v anglickom jazyku. Najvyšší súd pritom nevyužil ani svoje oprávnenie preveriť dôvodnosť návrhu na povolenie obnovy, napríklad výsluchom [REDAKOVANÉ].

7. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 3Tost/6/2018 zo dňa 14.03.2018 ako aj jemu prechádzajúcim konaním, ktorým bola podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr.por. sťažnosť [REDAKOVANÉ] ako nedôvodná zamietnutá bolo porušené základné právo na súdnu a inú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa § 56 ods. 2, 3 písm. b) zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov zrušuje Ústavný súd

Slovenskej republiky uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 3Tost/6/2018 zo dňa 14.03.2018 a vec vracia na ďalšie konanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.“

II.

8. Z rukou písaného podania sťažovateľa označeného ako „*Žiadosť o obnovu konania*“ (dátum nie je čitateľný) adresovaného špecializovanému súdu *inter alia* vyplýva, že žiada o vypočutie svedka [REDAKOVANÉ] ako priameho svedka, ale ďalej aj [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], keďže ich tvrdenia majú zásadný vplyv na rozhodnutie o vine, ako aj na uloženie trestu, pričom tieto dôkazy nebolo možné skôr vykonať.

9. Zo zápisnice špecializovaného súdu o verejnom zasadnutí o návrhu na povolenie obnovy konania sp. zn. PK-2 Nt 2/2017 z 29. novembra 2017 *inter alia* vyplýva, že obhajca sťažovateľa predložil súdu rozhodnutie ESLP vo veci Pello proti Estónsku v anglickom jazyku a poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 406/2014 v analogickej veci. Kým nález ústavného súdu sa založil do spisu, tak opatrením podľa § 298 a § 253 ods. 1 Trestného poriadku sa rozhodlo, že sa listina v anglickom jazyku nezakladá do spisu z dôvodu, že nie je vyhotovená v úradnom jazyku, v ktorom sa toto konanie vedie. Napokon bolo vyhlásené uznesenie, ktorým podľa § 399 ods. 2 Trestného poriadku bol návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania zamietnutý, pretože sa nezistili podmienky obnovy konania podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku. Následne predsedníčka senátu uviedla podstatné dôvody uznesenia s poučením o opravnom prostriedku.

10. Z písomného vyhotovenia uznesenia špecializovaného súdu č. k. PK-2 Nt 2/2017-311 z 29. novembra 2017 vyplýva výrok, ktorý je v zhode s výrokom vyhláseným na verejnom zasadnutí. Podľa konštatovania špecializovaného súdu sťažovateľ návrh na povolenie obnovy konania odôvodnil tým, že v pôvodnom konaní nebol možný výsluch [REDAKOVANÉ], ktorý podľa tvrdení kľúčových svedkov obžaloby (napr. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]) mal mať priame poznatky o prejednávanych skutkoch, a preto môže významnou mierou prispieť k objasneniu otázky viny. Druhá okolnosť spočíva v tom, že [REDAKOVANÉ] začal spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní, a preto ako svedok môže poskytnúť nové tvrdenia rozhodujúce pre úplné a správne posúdenie veci.

Tvrdenia [REDACTED] majú mať zásadný vplyv na rozhodnutie o vine a treste, pretože skutková okolnosť, či sťažovateľ bol členom skupiny, alebo bol účastný na skupine tým, že bol pre ňu činný, je podstatná pre naplnenie kvalifikačného znaku „*spáchanie skutku ako člen zločineckej skupiny*“, a teda tvorí rozhodujúci rámec pre výmeru trestu v sadzbe 20 až 25 rokov. Sťažovateľ pripojil k návrhu listinu z 21. júna 2017, ktorá bola žiadosťou adresovanou [REDACTED], aby sa vyjadril k možnosti navrhnuť jeho výsluch ako svedka. Túto listinu zaslal obhajca sťažovateľa [REDACTED] do výkonu trestu a požiadal ho o zodpovedanie tam uvedených otázok. Odpovede na otázky sú napísané ručným písmom a vyplýva z nich, že [REDACTED] bol vypočutý iba ku skutku v bode (11) rozsudku, ku skutkovým okolnostiam sa vie vyjadriť iba vo vzťahu ku skutku v bode (1) a je ochotný vypovedať. Nie je stíhaný ako obvinený a ani nebol obžalovaný za tieto skutky. Osobu sťažovateľa nepozná. Podľa názoru špecializovaného súdu za skutočnosti skôr neznáme sa považujú také, ktoré neboli predmetom dokazovania alebo zisťovania pred rozhodnutím, ktorého sa týka návrh na obnovu konania. Takouto skutočnosťou je objektívne existujúci jav, ktorý nie je v tej istej veci dôkazom, ale ktorý môže mať vplyv na zistenie skutkového stavu veci. Novú skutočnosť treba spravidla preukázať dôkazom. Sťažovateľ v návrhu na obnovu ako novú neznámu skutočnosť uviedol vyjadrenie [REDACTED] [REDACTED] v odpovedi na otázku ku skutku v bode (1) rozsudku špecializovaného súdu, a to že sa tento vie ku skutku vyjadriť a je ochotný vypovedať. Ďalej poukázal na zmenu procesného postavenia odsúdeného [REDACTED], ktorý v postavení svedka uviedol nové tvrdenia rozhodujúce pre úplné a správne posúdenie veci. [REDACTED] bol v pôvodnej veci obžalovaným a v tomto postavení vypovedal pred súdom 14. augusta 2012. Uviedol, že nebol členom žiadnej zločineckej skupiny „Sýkorovcov“, nikomu nedával príkazy alebo pokyny na páchanie trestnej činnosti ani nedával súhlasy na páchanie trestnej činnosti. Nikoho neriadil, nikto mu neodvádzal žiaden zisk z trestnej činnosti a ani on nikomu neodvádzal žiadne peniaze pochádzajúce z trestnej činnosti. Výpoveď [REDACTED] špecializovaný súd prečítal na hlavnom pojednávaní postupom podľa § 263 ods. 1 Trestného poriadku. Namiesto výsluchu svedka na hlavnom pojednávaní podľa tohto ustanovenia možno čítať zápisnicu o výpovedi, ak s tým súhlasí prokurátor a obžalovaný a súd nepovažuje osobný výsluch za potrebný. Ako je zo zápisníc na hlavnom pojednávaní zrejmé, obžalovaní súhlasili s prečítaním zápisnice o výsluchu tohto svedka. Sťažovateľ ani jeho obhajca

nepodali návrh na osobný výsluch svedka. Špecializovaný súd nepovažoval osobný výsluch [REDACTED] za potrebný, pretože podstatné skutočnosti zistil inými navrhnutými a vykonanými dôkazmi. Dôkazy výsluchom [REDACTED] a [REDACTED] teda boli špecializovanému súdu známe a aj vykonané v pôvodnom konaní, a preto nejde o nové dôkazy. [REDACTED] mal v pôvodnom konaní procesné postavenie obžalovaného a v tomto postavení bol aj vypočutý a právoplatne uznaný za vinného. Javí sa ako procesne neprípustné, aby sa obnovou konania (ako sa toho domáha sťažovateľ) zmenilo procesné postavenie tohto odsúdeného na procesné postavenie svedka. Osoba menom [REDACTED] uvedená v návrhu na povolenie obnovy konania má v zmieňovanej trestnej veci procesné postavenie obžalovaného, pričom skutočnosti vyplývajúce z tohto trestného stíhania súvisia so štruktúrou, pôsobením a činnosťou zločineckej skupiny s názvom „Sýkorovci“. Pritom sťažovateľ neuvádza, k akým novým skutkovým zisteniam odôvodňujúcim iné rozhodnutie o vine alebo treste by bolo možné na základe výpovede [REDACTED] dospieť. Skutočnosť, že [REDACTED] je ochotný vo veci vypovedať, nie je skutočnosťou, ktorá by spĺňala podmienky obnovy konania a odôvodňovala jeho povolenie.

11. Z dôvodov sťažnosti z 2. februára 2018 podanej obhajcom sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného súdu č. k. PK-2 Nt 2/2017-311 z 29. novembra 2017 vyplýva predovšetkým námietka, podľa ktorej písomné vyhotovenie uznesenia sa nezhoduje s vyhláseným znením, čím podľa názoru sťažovateľa došlo k zásadnému porušeniu Trestného poriadku a základného práva na spravodlivý súdny proces garantovaný ústavou, ako aj dohovorom. Zo zvukových záznamov z verejného zasadnutia špecializovaného súdu z 29. novembra 2017, ktoré boli obhajcovi sťažovateľa predložené, možno zistiť, že v čase od 7.21 h do 8.01 h predsedníčka senátu uviedla: *„Pokiaľ sa jedná o otázku nových skutočností, ktoré by mali smerovať výpoveďou tohto svedka k štruktúre, existencii tejto zločineckej skupiny a k postaveniu odsúdeného [REDACTED] v tejto zločineckej skupine, k tomu súd zaujal záver, že zločinecká skupina, jej existencia, jej štruktúra bola dokázaná v trestnej veci, v ktorej je navrhovaná obnova konania.“* V časti zvukového záznamu v čase od 8.02 h do 8.25 h a od 8.30 h do 8.53 h predsedníčka senátu uviedla: *„Pričom bolo dokázané i postavenie odsúdeného [REDACTED] v tejto zločineckej skupine a jeho podiel na páchaní tejto trestnej činnosti a to na základe dôkazov, ktoré boli vykonané v tejto trestnej veci, ktoré boli*

zmieňované v správe o stave veci na tomto verejnom zasadnutí... Pokiaľ, teda, tieto skutočnosti, ktoré sa majú podľa návrhu na obnovu konania dokázať výsluchom svedka [REDAKOVANÉ] a výsluchom svedka [REDAKOVANÉ], boli dokázané dôkazmi, ktoré boli vykonané na hlavnom pojednávaní.“ Naproti uvedenému zneniu ústneho vyhlásenia uznesenia v písomnom vyhotovení uznesenia sa uvádza: «S poukazom na vykonané dokazovanie na hlavnom pojednávaní súd konanie obžalovaných... a [REDAKOVANÉ] právne posúdil ako zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona. Odsúdeného [REDAKOVANÉ] z členstva v zločineckej skupine „Sýkorovci“ usvedčili svedkovia [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] a obžalovaný [REDAKOVANÉ].» Ďalej sťažovateľ v podanej sťažnosti poukázal na nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 406/2014-98 z 15. marca 2016, podľa ktorého účelom konania o povolenie obnovy konania nie je posudzovanie viny odsúdeného, pretože by takéto posudzovanie znamenalo prekročenie zákonného rámca vymedzujúceho právomoci súdu v tomto konaní, čo treba považovať za neprípustný exces v postupe súdu. V sťažovateľovom prípade sa krajský súd neobmedzil pri posudzovaní navrhovaného nového dôkazu (výpovede spoluodsúdeného, ktorý v pôvodnom konaní pred vyšetrovateľom odmietol vypovedať a súdom nebol vypočutý, lebo sa proti nemu konalo ako proti ušlému) na zisťovanie pravdepodobnosti, či by tento dôkaz v kontexte skutkových záverov ustálených na základe dôkazov vykonaných v pôvodnom konaní bol spôsobilý odôvodniť iné rozhodnutie o vine sťažovateľa. Pritom podľa sťažovateľa ústavný súd pripomína, že aj v konaní o povolenie obnovy konania je potrebné ctiť zásadu *in dubio pro reo*, keďže aj toto konanie je trestným konaním so všetkými potenciálnymi následkami a je v ňom potrebné rešpektovať ústavné princípy ovládajúce trestné konanie. Táto zásada vyžaduje, aby sudcovia nevychádzali z vopred prijatého presvedčenia o vine obžalovaného. Sudca rozhodujúci o povolení obnovy konania by mal k posúdeniu veci pristupovať nezaujato, to znamená, byť v zásade otvorený tomu, že predložený dôkaz môže potenciálne doterajšie rozhodnutie o vine zvrátiť. Podľa presvedčenia sťažovateľa špecializovaný súd takto nepostupoval a nijako sa nevysporiadal s otázkou dôkaznej hodnoty nového dôkazu v podobe svedka [REDAKOVANÉ]. Pritom podľa ustálenej praxe slovenských všeobecných súdov, ako aj ESLP sa pri priamych svedkoch prezumuje vedomosť o žalovanom skutku

a možnosť poskytnúť dôkaz o nevine obžalovaného (Pello proti Estónsku). Hoci obhajca sťažovateľa rozhodnutie ESLP vo veci Pello proti Estónsku predložil na verejnom zasadnutí, z nepochopiteľných dôvodov mu predsedníčka senátu špecializovaného súdu rozhodnutie vrátila, lebo nebolo vyhotovené v úradnom jazyku a na príslušnú argumentáciu vyplývajúcu z rozhodnutia nijako nereagovala. Pokiaľ špecializovaný súd poukazuje na to, že sťažovateľ a jeho obhajca v pôvodnom trestnom konaní súhlasili s prečítaním výpovede [REDAKOVANÉ], treba uviesť, že tento výsluch [REDAKOVANÉ] sa týkal skutku, z ktorého nebol sťažovateľ obžalovaný, a navyše osobný výsluch nebol v tom čase možný, keďže proti [REDAKOVANÉ] sa konalo ako proti ušlému. V súvislosti s ustálením špecializovaného súdu, podľa ktorého sťažovateľ neuviedol, k akým novým skutkovým zisteniam by výsluch mohol viesť, treba uviesť, že sťažovateľ samozrejme nemohol poznať obsah výpovede svedka [REDAKOVANÉ] vopred, ale to nebránilo špecializovanému súdu postupom podľa § 398 ods. 1 Trestného poriadku vykonať potrebné vyšetrenie.

12. Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tost 6/2018 zo 14. marca 2018, doručeného obhajcovi sťažovateľa podľa dátumovej pečiatky 28. marca 2018, vyplýva, že ním bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu špecializovaného súdu sp. zn. PK-2 Nt 2/2017 z 29. novembra 2017. Podľa názoru najvyššieho súdu pri posudzovaní, či sú splnené podmienky pre povolenie obnovy konania v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku, súd rozhodujúci o návrhu postupuje v dvoch na seba nadväzujúcich etapách. V prvom rade hodnotí návrh na obnovu konania z hľadiska, či sú v ňom uvádzané také skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli skôr, teda v pôvodnom konaní, súdu známe. Skutočnosťou súdu skôr neznámou sa pritom rozumie objektívne existujúci jav, ktorý nie je v tej istej veci dôkazom, ale ktorý môže mať vplyv na zistenie skutkového stavu veci. Novým dôkazom je dôkaz, ktorý nebol zahrnutý do pôvodného konania, t. j. nebol v konaní vôbec uplatnený alebo vykonaný, prípadne ak takýto dôkaz bol síce v pôvodnom konaní vykonaný, avšak po právoplatnosti rozhodnutia nadobudol nový obsah. Po zistení, že o takéto skutočnosti alebo dôkazy ide, prichádza do úvahy hodnotenie súdu v tom smere, či by tieto mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami alebo dôkazmi skôr známymi viesť k inému procesnému výsledku, ako je pôvodný právoplatný rozsudok (druhá etapa). Až v prípade, že sú kumulatívne splnené obe uvedené podmienky, môže súd obnovu

konania povoliť, resp. v opačnom prípade návrh na obnovu konania zamietnuť pre nesplnenie zákonných predpokladov. Dôvodom obnovy konania teda nemôže byť každá nová skutočnosť alebo nový dôkaz, o ktorých sa súd dozvie, ale len tie kvalifikované, teda také, ktoré sú spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie o vine a treste, pričom toto posúdenie je výlučne úlohou rozhodujúceho súdu. Samotné tvrdenie osoby, ktorá podala návrh na povolenie obnovy konania, nie je pre takéto zásadné rozhodnutie postačujúce a súd ani nie je povinný vydať rozhodnutie v súlade s jeho právnymi názormi alebo hodnotením dôkazov. Za skutočností súdu skôr neznáme nemožno považovať tie, ktoré súd v pôvodnom konaní nebral do úvahy, lebo ich považoval za nepodstatné. V posudzovanej veci sťažovateľa z členstva v zločineckej skupine „Sýkorovci“ usvedčili svedkovia [REDAKOVANÉ] a obžalovaný [REDAKOVANÉ]. [REDAKOVANÉ] v pôvodnej veci ako obžalovaný vypovedal pred súdom 14. augusta 2012. Uviedol, že nebol členom zločineckej skupiny „Sýkorovcov“, nikomu nedával príkazy alebo pokyny na spáchanie trestnej činnosti, nikoho neriadil. Nikto mu žiaden zisk nedával a nikomu neodvádzal žiadne peniaze z trestnej činnosti. [REDAKOVANÉ] nebol považovaný za spolupracujúcu osobu, ale za osobu, ktorá sa po svojom odsúdení priznala k niektorým trestným činom a uzavrela dohodu o vine a treste. [REDAKOVANÉ] nemá žiadne priame poznatky o páchanej trestnej činnosti, ktorá bola skutkovým základom na posúdenie viny sťažovateľa. Treba preto dôjsť k záveru, že sťažovateľom uvádzané skutočnosti, ktoré prezentuje ako nové, súdu dosiaľ neznáme, takými skutočnosťami nie sú. Rovnako ani v dôvodoch sťažnosti neuviedol žiadne nové skutočnosti súdu skôr neznáme. Ústavné nálezy, na ktoré sťažovateľ poukazoval, nemožno v danej veci aplikovať (nález sp. zn. II. ÚS 406/2014 sa týka spolupáchateľstva). K námietke o nezhode medzi ústne vyhláseným uznesením a jeho písomným vyhotovením treba uviesť, že písomné odôvodnenie uznesenia špecializovaného súdu spĺňa po obsahovej stránke náležitosti vyžadované Trestným poriadkom, ktorý ale nevyžaduje (a ani súdu neukladá), aby obsah písomného odôvodnenia rozhodnutia bol totožný s obsahom zvukového záznamu. Najvyšší súd si vypočul zvukový záznam (nahrávku). Z jeho obsahu zistil, že predsedníčka senátu špecializovaného súdu viedla verejné zasadnutie v súlade s Trestným poriadkom. Strany v trestnom konaní mali otvorený priestor na realizáciu práv počas verejného zasadnutia a mali možnosť sa k veci vyjadriť. Obsah zvukového záznamu svedčí aj o objektivite vedenia konania. Výroková veta

vyhláseného uznesenia je v písomnom vyhotovení zápisnice z verejného zasadnutia v totožnom znení ako na zvukovom zázname. Na to, aby písomné odôvodnenie rozhodnutia plne korešpondovalo s vyhotoveným zvukovým záznamom, muselo by obsahovať doslovný prepis zvukového záznamu do rozhodnutia. Vzhľadom na § 168 ods. 1 v spojení s § 180 Trestného poriadku treba námietku sťažovateľa považovať za neopodstatnenú.

III.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

15. Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

16. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne

z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

17. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

18. Jadrom námietok sťažovateľa je, že výsluch [REDAKOVANÉ], ktorý v minulosti ku skutkom kladeným za vinu sťažovateľovi vypočutý nebol, treba považovať za nový dôkaz, ktorý potenciálne mohol znamenať pre sťažovateľa priaznivejšie rozhodnutie o vine a treste.

19. Tak špecializovaný súd, ako aj najvyšší súd dospeli k záveru, že výsluch [REDAKOVANÉ] nemožno považovať za nový dôkaz súdu skôr neznámy, ktorý by mohol viesť k rozhodnutiu priaznivejšiemu pre sťažovateľa. Vychádzali z toho, že v pôvodnom konaní sťažovateľ a jeho obhajca, osobne prítomní na hlavnom pojednávaní, súhlasili s tým, aby sa výpoveď [REDAKOVANÉ] čítala, teda netrvali na jeho osobnom výsluchu. Podľa názoru všeobecných súdov preto nejde o nový dôkaz.

20. Sťažovateľ v uvedenej súvislosti v sťažnosti podanej ústavnému súdu poukazuje iba na to, že prečítaná výpoveď [REDAKOVANÉ] sa týkala skutku, za ktorý nebol sťažovateľ obžalovaný, čo podľa jeho názoru znamená, že vo vzťahu ku skutkom kladeným mu za vinu ide o nový dôkaz.

21. Ústavný súd je toho názoru, že sťažovateľovi a jeho obhajcovi už v pôvodnom konaní muselo byť známe, že [REDAKOVANÉ] sa ku skutkom, z ktorých bol sťažovateľ obžalovaný, nevyjadroval, hoci tak mohol urobiť, keby bol jeho výsluch na to zameraný. Už v čase pôvodného konania preto sťažovateľovi nič nebránilo, aby trval na osobnom výsluchu [REDAKOVANÉ] ku skutočnostiam, ku ktorým sa v existujúcej výpovedi nevyjadroval, čo však neurobil.

Na rozdiel od sťažnosti podanej ústavnému súdu v dôvodoch sťažnosti z 2. februára 2018 podanej proti uzneseniu špecializovaného súdu poukazoval sťažovateľ navyše ešte aj na to, že osobný výsluch [REDAKOVANÉ] nebol v kritickom čase možný, keďže sa konalo proti nemu ako proti ušlému, teda nebol dosiahnuteľný.

Ak by sa aj odhliadlo od skutočnosti, že túto námietku sťažovateľ v konaní vedenom ústavným súdom neuplatnil, treba dospieť k záveru, že z dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, nijako nevyplýva, že by sťažovateľ a jeho obhajca súhlasili s prečítaním svedeckej výpovede len preto, lebo [REDAKOVANÉ] bol v kritickom čase na neznámom mieste, v dôsledku čoho sa konanie proti nemu viedlo ako proti ušlému, teda i napriek tomu, že podľa presvedčenia sťažovateľa výsluch [REDAKOVANÉ] ku skutkom týkajúcim sa sťažovateľa (ku ktorým svedok vypočutý ešte nebol) by mohol privodiť pre sťažovateľa priaznivejšie rozhodnutie. Ak by totiž na výsluchu [REDAKOVANÉ] trval (na čo mal nepochybné právo) a súd by nemohol jeho účasť na hlavnom pojednávaní zabezpečiť z dôvodu, že sa zdržoval na neznámom mieste, musel by postupovať nie podľa § 263 ods. 1, ale podľa § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku, podľa ktorého zápisnica o výpovedi spoluobžalovaného alebo svedka sa môže prečítať aj vtedy, ak bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto zákona a taká osoba sa pre dlhodobý pobyt na neznámom mieste stala nedosiahnuteľnou. V takomto prípade by z pohľadu obnovy

konania išlo o dôkaz, ktorý v čase pôvodného konania nebol dosiahnuteľný, avšak v čase obnovy konania by už bolo možné vykonať ho.

22. Možno konštatovať, že záver všeobecných súdov, podľa ktorého výsluch [REDACTED] [REDACTED] nebolo možné považovať za nový dôkaz, sa nejaví ani ako arbitrárny, ale ani ako zjavne neodôvodnený.

23. V ďalšom treba podľa názoru ústavného súdu vychádzať zo zovšeobecňujúcich úvah najvyššieho súdu, z ktorých vyplýva, že pri posudzovaní, či sú splnené podmienky pre povolenie obnovy konania v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku treba primárne skúmať, či v návrhu na obnovu konania sú alebo nie sú uvádzané také skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli v pôvodnom konaní súdu známe. Len ak sa dospeje k záveru, že označené skutočnosti alebo dôkazy možno považovať za nové, prichodí do úvahy následne skúmať, či by tieto nové skutočnosti alebo dôkazy mohli viesť k inému procesnému výsledku, než bol pôvodný právoplatný rozsudok. Správnosť uvedených zovšeobecňujúcich úvah najvyššieho súdu sťažovateľ v podanej sťažnosti nijako nespochybňuje.

Vzhľadom na akceptovateľný záver všeobecných súdov, podľa ktorého výsluch [REDACTED] nebolo možné považovať za nový dôkaz, nie je už potrebné zaoberať sa niektorými ďalšími námietkami sťažovateľa. Ide o námietky absencie nezaujatého prístupu všeobecných súdov k otázke obnovy konania v súvislosti s konštatovaním spoľahlivého preukázania viny a s poukazom na prezumpciu neviny, ako aj na princíp „*in dubio pro reo*“, nezaoberania sa spôsobilosťou nového dôkazu v spojení s ďalšími dôkazmi privodiť pre sťažovateľa priaznivejšie rozhodnutie, neprihliadnutia na zásadné stanovisko ESĽP vo veci Pello proti Estónsku, ako aj na označené rozhodnutia ústavného súdu.

24. Napokon sťažovateľ namietal, že medzi znením ústne vyhláseného uznesenia (na verejnom zasadnutí špecializovaného súdu 29. novembra 2017) a znením písomného vyhotovenia tohto uznesenia sú rozdiely, pričom najvyšší súd v tejto súvislosti podľa názoru sťažovateľa arbitrárne konštatoval, že Trestný poriadok nevyžaduje, aby obsah písomného odôvodnenia rozhodnutia bol totožný s obsahom zvukového záznamu.

25. Ústavný súd v tejto súvislosti predovšetkým konštatuje, že výroková veta ústne vyhláseného uznesenia a výroková veta v písomnom vyhotovení uznesenia špecializovaného súdu znie zhodne. Rovnakého názoru je aj najvyšší súd. Ani sťažovateľ túto skutočnosť nespochybňuje a jeho námietka smeruje zrejme k odôvodneniu uznesenia, ktorého ústne prednesený text sa má líšiť od textu uvedeného v písomnom vyhotovení uznesenia. Pritom v podanej sťažnosti nijako konkrétne neuvádza rozdielne znenie ústneho a písomného odôvodnenia uznesenia špecializovaného súdu. Toto je konkretizované v dôvodoch sťažnosti z 2. februára 2018 podanej obhajcom sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného súdu. Zo sťažovateľom označených inkriminovaných častí ústneho zdôvodnenia a písomných dôvodov uznesenia špecializovaného súdu vyplýva, že namieta odlišné znenie takej časti odôvodnenia uznesenia špecializovaného súdu, ktorá sa zaoberá hodnotením dôkazov vykonaných v pôvodnom konaní. Nenamieta teda tú časť odôvodnenia, ktorá sa týka odpovede na otázku, či výsluch [REDACTED] bolo alebo nebolo možné považovať za nový dôkaz.

26. Možno urobiť záver, že námietka sťažovateľa o nesúlade časti ústneho a písomného odôvodnenia uznesenia špecializovaného súdu sa javí v rámci už uvedených skutočností a záverov ako právne irelevantná.

27. Berúc do úvahy všetky uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2018